



Adam (Andrew Scott) leidt een eenzaam bestaan in een ogenschijnlijk leeg Londens appartementencomplex. © PARISA TAGHIZADEH

Regisseur **Andrew Haigh** over zijn bloedmooi spookverhaal 'All of Us Strangers'

'Wie gay was, kreeg eigenlijk de doodstraf, zo voelde dat'

In zijn films laat Andrew Haigh het verleden niet rusten, integendeel: de doorwerking ervan op het heden fascineert hem. Ook in zijn nieuwste, het dromerige *All of Us Strangers*, waarin een zoon met zijn overleden ouders over zijn homoseksualiteit praat.

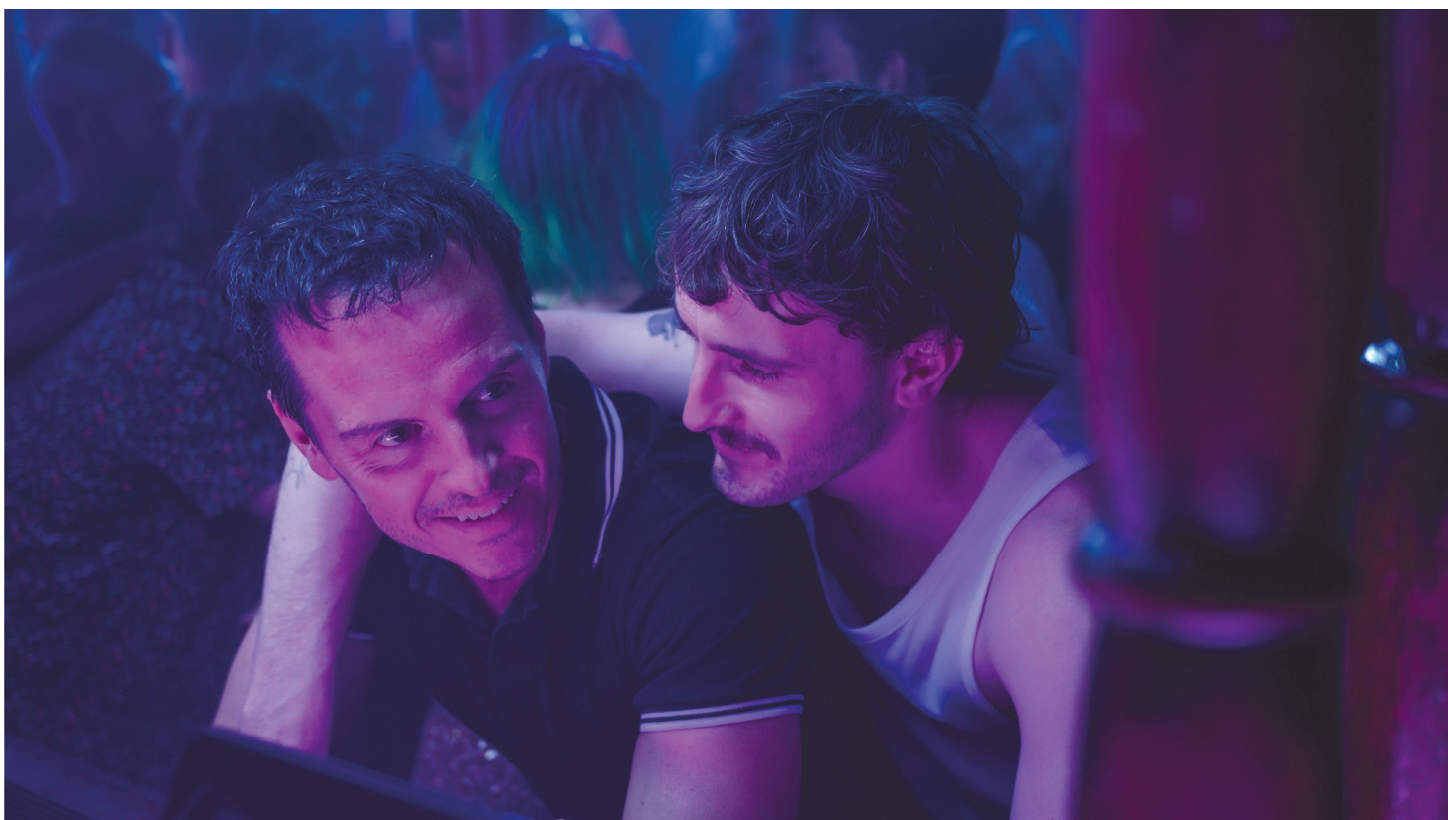
BEREND JAN BOCKTING

Stel, je mag terug naar je tienertijd. Je stapt in een tijd-machine, bewapend met alle ervaring, wijsheid en wellicht ook zelfverzekerdheid die je inmiddels als volwassene hebt opgedaan en loopt in het verleden plotseling je ouders tegen het lijf. Wat zou je ze vragen?

Het uitgangspunt van *All of Us Strangers* klinkt op het eerste gezicht als een eenvoudige therapeutische oefening, maar leidt in handen van de 50-jarige Engelse cineast Andrew Haigh (*Weekend, Looking, 45 Years*) tot een uniek en invoeelbaar filmdrama. "Het is volgens mij een universele wens om zo in je verleden te duiken", zegt Haigh, videobellend vanuit Londen. "De tijd verloopt lineair, maar in ons hoofd is het heel gewoon om naar het verleden of richting de toekomst te bewegen. Dat gevoel wil ik uitdrukken in mijn film."

In *All of Us Strangers* stapt veertiger Adam (Andrew Scott, vooral bekend als de *hot priest* uit de serie *Fleabag*) in zijn ouderlijk huis in een gedachtewereld waar zijn ouders niet zijn overleden en waar hij voor het eerst een volwassen gesprek kan voeren over zijn homoseksualiteit. Die gesprekken leiden voorzichtig tot heling van een diep weggestopt trauma. Ondertussen leidt hij als scenarioschrijver een eenzaam bestaan in een ogenschijnlijk leeg Londens appartementencomplex, waar alleen zijn vriendelijke en verleidelijke buurman Harry (Paul Mescal) voor een sprankeling zorgt.

De vraag hoe we gevormd worden door gebeurtenissen uit het verleden loopt als een rode draad door het beknopte en fijnbesnaarde oeuvre van Haigh. In zijn doorbraakfilm *Weekend* (2011) sijnelt de pijn van vroeger door in de gesprekken tussen twee jongens die een spontane, tijdelijke, *Before Sunrise*-achtige romance beleven. En in het voor een Oscar genomineerde *45 Years* (2015) brengt een relatie van een halve eeuw geleden het huwelijksjubileum van een



Adam en zijn buurman Harry (Paul Mescal). © PARISA TAGHIZADEH



Adams vader, gespeeld door Jamie Bell. © PARISA TAGHIZADEH

bejaard stel in gevaar. Aan de basis van *All of Us Strangers* ligt de roman *Strangers* (1987) van de Japanse schrijver Taichi Yamada: meer dan Haighs verfilming een veredeld spookverhaal, met een heteroseksueel hoofdpersonage bovendien.

Wat trok u aan in het boek van Taichi Yamada?

“Het gedachte-experiment. Tijdens het lezen vroeg ik mij af door welke momenten uit mijn verleden ik word achtervolgd. Wat zijn mijn sporen? Welke gebeurtenissen heb ik min of meer leren negeren, terwijl ze onder het oppervlak duidelijk aanwezig zijn? Ik ben inmiddels 50 en denk meer dan ooit aan vroeger, aan mijn kindertijd en tienerjaren, omdat de persoon die ik ben daar is gevormd.

“Mijn ouders leven nog, in tegenstelling tot die van Adam in de film. Ze scheidden toen ik 9 was, dus er was wel sprake van verlies, van afscheid van een veilig, overzichtelijk thuis. Verder worden Adam en ik achtervolgd door een vergelijkbaar spook: we groeiden beiden op in de jaren tachtig, een afschuwelijke periode om te ontdekken dat je op mannen valt.”

Gaat uw film eigenlijk over de gevolgen van de aids-crisis?

“Toen ik als tiener mijn geaardheid ontdekte was aids werkelijk overal: op tv, in de kranten. Wie gay was, kreeg de doodstraf, zo voelde dat. Ik ging er daarom van uit dat ik mijn hele leven alleen zou blijven. Voor jonge jongens als ik was dit een angstaanjagend, levensecht vooruitzicht. Homofobie was alom aanwezig, in de media, op het schoolplein, zelfs onder vrienden en familieleden. Kun je het je voorstellen, dat je leerde geloven dat zelfs je familie je zou verstoten? Er was zo veel pijn, trauma, zelfhaat, schaamte. Voor veel mensen van mijn generatie duurt het een heel leven om deze periode te verwerken.”

De afstand in de gesprekken tussen Adam en zijn ouders oogt tegelijk universeel. Wilde u óók iets zeggen over ingewikkelde ouder-kindrelaties?

“Ja. Zoveel mensen hebben een ingewikkelde relatie met hun ouders. Wie zou er niet eens willen tijdreizen naar belangrijke momenten van vroeger: waarom gingen jullie uit elkaar? Waarom deden jullie niet meer je best? Hielden jullie niet genoeg van me? Die laatste vraag vat trouwens de voorgaande vragen samen. Ik dacht dat mijn ouders vast bij elkaar waren gebleven als ze meer van mij hadden gehouden.

“Je raakt in je leven ook voortdurend mensen kwijt om eenvoudigere redenen: omdat een liefdesrelatie eindigt, bijvoorbeeld, of omdat je een vriend uit het oog verliest. Al deze vormen van verlies houden me bezig. Dan denk ik: ik heb die ene vriend van vroeger

echt eigenlijk nooit verteld hoeveel hij voor me betekende. Onze levens zitten vol met nooit gevoerde gesprekken met mensen die ooit belangrijk voor ons waren.”

U toont net als in *Weekend* en vooral *45 Years* hoe het verleden ons in de tang kan houden. Vanwaar die fascinatie?

“Ik kan daar niet aan ontsnappen. Ik studeerde geschiedenis aan de universiteit. Daar leerde ik hoe velen ervan overtuigd lijken te zijn in het heden te leven. Elke nieuwe generatie denkt dat ze alles voor het eerst uitvinden. Dat is uiteraard niet zo. Je borduur bijna zonder uitzondering voort op iets wat eerder is gedaan. En binnen families borduur je voort op je ouders, je grootouders, overgrootouders et cetera. Veel van hun emotionele bagage heeft jou gemaakt tot wie je bent.”

U filmde de scènes die zich afspelen bij Adam thuis in het huis van uw eigen ouders. Waarom?

“De film móést gebaseerd zijn op een door mij diep doorvoelde werkelijkheid. Anders zou hij te zweverig worden, vreesde ik. Het was niet de bedoeling om mijn publiek mijn ouderlijk huis te laten zien: voor hen is het een gewoon huis. Maar ik wilde wel alles op alles zetten om een zo specifiek mogelijke ervaring over te brengen, waardoor die scènes in het huis eerlijker en echter worden dan als ze in een willekeurig huis zouden zijn gefilmd. Dat werkte goed. De hele cast en crew wist wat deze plek betekende, hoe speciaal het was om hier samen te zijn. Dat zorgde voor een verhoogde concentratie die je terugziet in de film, hoop ik.”

Was het maken van deze film een vorm van therapie?

“Ja. Tijdens het schrijven vooral. In iets mindere mate tijdens het draaien. Maar het is dus nooit mijn intentie geweest een film over mijn leven te maken. Ik heb in eerste instantie gezocht naar een ervaring die specifiek is voor mijn generatie. Maar de film gaat ook over eenzaamheid en de wens tot een dieper contact met je ouders: die ervaringen delen we waarschijnlijk allemaal.”

Een lange, expressieve uitgaanscène toont een ketaminetrip. De film voltrekt zich sowieso deels in een soort droom-

‘Homofobie was overal in de jaren tachtig. Er was zo veel pijn, trauma, zelfhaat, schaamte’

staat. In hoeverre waren drugs een inspiratie?

(diplomatisch) “Ik zocht voortdurend naar visuele manieren om gevoelens te verbeelden. Toen ik het scenario herlas stelde ik mezelf steeds concrete vragen. Hoe vóelt het om alleen te zijn? Hoe voelt het om ketamine te gebruiken, in de hoop al je angsten even van je af te schudden? Hoe voelt het om iemand vast te willen houden? Om zelf geknuffeld te worden? Ik zoek voor zo’n knuffel-scène bijvoorbeeld naar texturen die ik van zo dichtbij mogelijk film: de stof van een trui, om de sensatie van nabijheid over te brengen. We hebben slow motion en bewerkt licht gebruikt tijdens het filmen van de ketaminescène, om je dieper in het onderbewuste van mijn personages mee te nemen. We suggereren dat Adam en Harry de enige twee bewoners zijn in hun appartementencomplex, terwijl er in werkelijkheid misschien wel veel meer zijn, zodat hun eenzaamheid groot en alomtegenwoordig wordt.”

U maakte voorheen drama dat zich afspelt in de realiteit. Hoe komt dat u het dit keer anders doet?

“Door de wens niet steeds hetzelfde te maken. Ik zou niet durven om met een film als deze te debuten. Het bleek bevrijdend om op deze manier te filmen. Ik hoefde niet over logica na te denken. Zolang het maar goed voelde binnen de context van de film. Ik begon ook van het risico te houden. Het idee dat je aan iets werkt dat óók vreselijk kan uitpakken, waardoor er iets op het spel staat.”

Twaalf jaar geleden vertelde u hoe lastig het was om *Weekend* te financieren. Te kunstzinnig voor een gay publiek, te weinig interessant buiten de homo-scene, aldus potentiële investeerders. U bewees het tegendeel. Wat is er sindsdien veranderd?

“Het is wel wat makkelijker geworden om queerfilms te maken, maar niet zo makkelijk als we denken, vrees ik. Vooral de budgetten zijn meestal vrij beperkt. Er worden nog steeds weinig films gemaakt met een budget van 50 miljoen dollar waarin de belangrijkste personages queer zijn.”

Is er wat u betreft nog een lange weg te gaan?

“Ik zie ruimte voor verbetering. Maar ik zie het ook als onvermijdelijk: je krijgt geen massafilmbudget wanneer je kleinere, onderscheidende films maakt. Zo functioneert de wereld nu eenmaal. Ik denk dan ook meteen hoe saai ik veel van die grote, dure films vind. Ik hoef die grote massa helemaal niet te bereiken. Zolang er voldoende mensen komen kijken zodat ik mijn films kan blijven maken, dat is genoeg.”

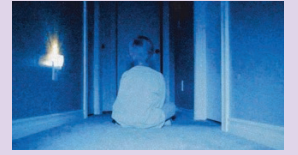
All of Us Strangers is nu te zien in de bioscoop.

Director's Kot

Andrew Haigh keerde voor de opnames van *All of Us Strangers* terug naar zijn ouderlijk huis. Deze vier regisseurs gingen hem voor.

Kyle Edward Ball voor *Skinamarink* (2022)

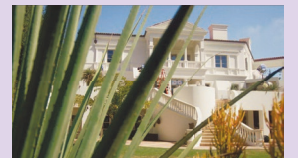
Naar je ouderlijk huis terugkeren, alle deuren en ramen wegwerken, de hoofdpersonages baseren op jezelf en je zus, en hen de stuipen op het lijf te jagen in wat ‘de engste film aller tijden’ werd gedoopt. Dat is exact wat de Canadese Kyle Edward Ball deed voor *Skinamarink*, de beklemmendste horrorhit van 2022. Vooral om budgettaire redenen: de film werd in één



week tijd ingeblikt, met een televisiescherm en ledlampje als voornaamste belichting, zijn oude speelgoed als props en een budget van 15.000 dollar (een kleine 14.000 euro), grotendeels bijeenge-sprokkeld via crowdfunding.

The Weeknd voor *The Idol* (2023)

The Idol was misschien geen demonstratie van het acteertalent van The Weeknd, maar wel van zijn landhuis. Nadat de HBO-reeks werd geteisterd door allerhande productionele rampen, moest regisseur Sam Levinson ergens op besparen. En dus mocht Jocelyn, de fictieve popster vertolkt door Lily-Rose Depp, intrekken in het landhuis in Bel Air dat The Weeknd enkele



jaren eerder had gekocht voor 70 miljoen dollar – inclusief gym, cinema, muziekstudio, sauna, zwembad en waterval. Dat was overigens niet eens de vreemdste artistieke be-slissing die werd genomen.

David Lynch voor *Lost Highway* (1997)

Zelf woont hij in een luxe-ruze bunker wat verderop in dezelfde straat in de Hollywood Hills, vlak bij Mulholland Drive, maar ook het huis van Fred en Renee uit *Lost Highway* is eigendom van David Lynch. U weet wel, de hoekige villa die wordt belaagd door veront-rustende videocassettes en macabere belletjestrekkers.



De schilderijen die boven de sofa hangen zijn zelfs van de hand van Mary Sweeney, de ex-vrouw van Lynch en de producer van de film.

Oren Peli voor *Paranormal Activity* (2007)

Toen de vriendin van Oren Peli 's nachts vreemde geluiden hoorde, kwam hij op het idee om een camera in hun slaapkamer te hangen. Het leverde weinig op, behalve de pitch voor een van de lucratiefste horrorfilms aller tijden. Voor zijn regiedebuut liet Peli twee acteurs een weekje kamperen in zijn huis in San Diego, terwijl hij zowat al de rest zelf deed, van de special effects tot de



montage. Het resultaat is found footage-horror die u bij elk kraakje in uw parket een zenuwinzinking bezorgt. Bioscoopgangers klaagden weken later nog over slapeloze nachten. (JW)



Claire Foy, bekend van 'The Crown', speelt Adams moeder. © PARISA TAGHIZADEH